

Kansspelautoriteit

OOG VAN DE STORM

VOORDRACHT MARJA APPELMAN TER GELEGENHEID VAN DE PRESENTATIE VAN DE WETENSCHAPSAGENDA TOEZICHT, 24 APRIL 2018, ACADEMIE VAN TOEZICHT

Dames en heren,

Ik dank Judith van Erp en Martijn van der Steen hartelijk voor de uitnodiging om hier vandaag te spreken. En ik feliciteer Judith van Erp met haar benoeming tot de Koninklijke Academie van Wetenschappen. Een prestigieus wapenfeit om bij die selecte club wetenschappers te horen.

Het gaat vandaag over de vraag hoe we de verbinding tussen toezicht en wetenschap kunnen versterken – een onderwerp dat me uit het hart is gegrepen.

Toezicht kan niet zonder wetenschap, en al helemaal niet als toezicht moet plaatsvinden in een dynamische omgeving. Juist in een dynamische omgeving hebben we wetenschap nodig. Als een oog in de storm.

De kansspelmarkt is zo'n dynamische omgeving bij uitstek.

Zo is daar technologische innovatie: toezicht houdt je steeds meer op basis van data van de - in ons geval - vergunninghouders: daar moet je als toezichthouder je weg in weten.

Marketing dan. U bent vast bekend met de term affiliate marketing.

Tussenpersonen worden daarbij beloond voor het afnemen van een product, vaak op basis van no cure no pay. Dat maakt toezicht op een eerlijke gang van

Kansspelautoriteit

zaken niet makkelijker. En aanbieders van kansspelen weten potentiële klanten via internet steeds beter te vinden, soms op het agressieve en onbetamelijke af.

Ook productinnovaties zijn talrijk; een belangrijk gevolg daarvan is bijvoorbeeld dat de grens tussen gamen en gokken aan het vervagen is; ik kom hier zo uitgebreid op terug in de vorm van de casus loot boxes – de exponent van deze ontwikkeling.

Nóg een dynamiek: tussen kansspelen en al dan niet schimmige financiële producten is nogal eens een overlap. Zie bitcoins, zie het recente verbod op binaire opties.

En dan is er ook nog veel te doen op juridisch vlak. Pas sinds 2012 wordt toezicht op de kansspelmarkt op basis van bestuursrecht gedaan in plaats van het strafrecht.

In dit turbulente speelveld houden wij dus toezicht.

Dat is niet mogelijk zonder te doorgronden en te kunnen duiden wat er aan de hand is en welke kant de ontwikkelingen op gaan.

Goed toezicht is niet mogelijk zonder gedegen kennis, ik hoef een zaal vol wetenschappers niet te vertellen dat je gedegen kennis niet op een achternamiddag opdoet.

Daarom investeert de Kansspelautoriteit fors in wetenschappelijke inzichten, door zelf onderzoek te doen maar nadrukkelijk ook door de verbinding te zoeken met de wetenschap. Met u dus.

Eerst even een algemene schets.

Het motto van de Kansspelautoriteit met 75 fte is 'Veilig spelen op een eerlijke markt'.

Ons mandaat - dat overigens sterk verouderd is – is de Wet op de kansspelen.

We hopen dat de Wet Kansspelen op afstand, die online kansspelen onder strikte voorwaarden legaal maken, snel door de senaat wordt aangenomen

Kansspelautoriteit

zodat we ons motto ook op de online markt waar kunnen maken door te reguleren.

Onder de oude wet kunnen we illegaal online aanbod alleen bestrijden – en om de consument te beschermen hebben we lang niet altijd voldoende bevoegdheden.

Terwijl dat wél ons ultieme doel is.

Maak een van onze medewerkers 's nachts wakker en zij dreunt de publieke doelen van de Kansspelautoriteit op:

- Bescherming van de consument
- Tegengaan illegaliteit & criminaliteit
- Verslavingspreventie

Ik schets voor uw begrip graag even de huidige kansspelmarkt.

De omvang van de legale, zogenoemde 'landbased' markt is ongeveer 2,4 miljard euro.

Wij onderscheiden een aantal deelmarkten: die van de loterijen, die van de casino's - Holland Casino –, die van de speelautomaten en die van de sportwedenschappen.

Een kansspel is een consumptiegoed met riskante aspecten.

Daarom verbiedt de wet om minderjarigen toe te laten tot het spel – en wij houden daar strikt toezicht op.

Er zijn veel voorbeelden bekend van mensen die op latere leeftijd verslaafd raakten, en erop wezen dat ze op jonge leeftijd voor het eerst in aanraking kwamen met de sensatie die gokken teweeg brengt.

Er zijn daarom stemmen die zeggen: sta kansspelen pas vanaf het 23ste levensjaar toe, dan pas zijn hersenen volgroeid en kunnen risico's goed worden ingeschat.

Kansspelautoriteit

Het is net als met roken en drank – hoe jonger je begint, des te groter is het risico op verslaving en hoe moeilijker het is om ervan af te komen.

Voor het ene kansspel gelden risico's natuurlijk meer dan voor andere.

Aan de ene kant van het spectrum staat de fruitautomaat die euro's opslurpt en verleidt dóór te spelen; aan de andere kant is er de loterij waarvan sommigen alleen 1 x per maand een automatische incasso voorbij zien komen.

Maar hoe dan ook: Gokken zit in de mens.

Als het om de risico's gaat: hoe groot is het probleem eigenlijk? Daarover hebben we geen stabiele metingen.

Naar schatting komen zo'n 80.000 mensen in Nederland door gokken in de problemen – dan gaat het om probleemspelers (mensen die zichzelf niet altijd in de hand hebben) tot echte verslaafden.

Gokverslaving is vaak een zogenoemde secundaire verslaving, naast bijvoorbeeld een alcohol- of drugsverslaving.

Hoe dan ook: het probleem is best groot, want van een gokprobleem ondervindt ook de omgeving last: denk aan het gezin, collega's. En dan is het verontrustend dat er nog nauwelijks wetenschappelijk gefundeerde methoden zijn ontwikkeld om gokverslaving te voorkomen.

Ik zei dus al dat voor goed toezicht wetenschappelijke inzichten onontbeerlijk zijn en dat wij daarin fors investeren.

Hoe doen we dat nu?

Als ik het in personeel uit moet drukken: we hebben twee onderzoekers – waaronder Rein Halbersma, een aantal van u kent hem – en 4 data-analisten in dienst.

De onderzoeken die we doen zijn altijd gekoppeld aan onze Toezichtagenda.

Voor een deel doen we zelf onderzoeken, voor een deel besteden we onderzoeken uit. Oók zoeken we nadrukkelijk de samenwerking. Met

Kansspelautoriteit

onderzoeksinstituten in binnen- en buitenland, met toezichthouders in het buitenland. Met u.

Verder noem ik graag nog onze vier externe research partners. Deze wetenschappers zijn 10 dagen per jaar bij ons, met als belangrijkste functies ons een spiegel voor te houden.

En we verzorgen ieder jaar de Kansspelautoriteit Scriptieprijs – voor master- en bachelor studenten.

Ik had in het begin van mijn praatje beloofd terug te komen op loot boxes.

Daar gaat momenteel veel aandacht naar uit en is een mooie casus om de dynamiek te laten zien van de kansspelmarkt. En te laten zien waarom we behoefte hebben aan wetenschappelijke inzichten.

Het gaat hier om vragen als wat is een kansspel; wat maakt een spel tot een kansspel? Waar ligt de grens tussen gamen en gokken? Werkt een loot box verslaving in de hand?

Ik laat graag even het volgende filmpje zien om u een beeld te geven van een loot box.

Link: [nieuwsitem RTL Nieuws](#) (vanaf 4.40)

Loot boxes dus. Ook de meest populaire games bevatten loot boxes. Ze worden een steeds belangrijker bron van inkomsten voor de game industrie.

Die zijn *nu* in het nieuws, vormen voor onze jongeren van *nu* – misschien – *later* een probleem.

Aan toezichthouders wereldwijd wordt *nu* gevraagd: is dit gokken, is dit verslavend, moet ik mijn kind hier *nu* tegen beschermen zodat het *later* niet gokverslaafd raakt?

Ze vragen: wat ga jij, toezichthouder, eraan doen?

Recent stelden we een rapport over loot boxes op.

Kansspelautoriteit

We zijn er best trots op dat we samen met één van onze research partners, Dick de Bruijn, loot boxes hebben beoordeeld op hun verslavingsrisico's met een bestaand instrument uit de wetenschappelijke literatuur, terwijl dit instrument *niet* voor loot boxes is ontwikkeld.

De uitkomst van het onderzoek is genuanceerd. Ja, het is wetenschap.

De conclusie hangt af van het type loot box, hoe vaak zo'n schatkistje geopend kan worden, wat de visuele – en geluidseffecten zijn, of spelers vaak het gevoel krijgen dat ze bijna de hoofdprijs gaan winnen, of prijzen snel uitbetaald worden en of de prijs ook verhandeld kan worden buiten het spel.

Maar kort door de bocht: er zijn aanwijzingen dat sommige loot boxes qua verslavingsrisico vergelijkbaar zijn met roulette en black jack.

Dat is nogal wat. Want ook veel kinderen kopen loot boxes.

U vindt het rapport terug op onze website.

Wij waarschuwen de consument dus voor sommige loot boxes, we spreken de sector aan en we gaan loot boxes aanpakken voor zover we daarvoor een wettelijk mandaat hebben.

Als toezichthouder moet je immers *nu* keuzes maken.

Maar het is wél zaak dergelijke ontwikkelingen te blijven monitoren.

Want de belangen zijn groot: niet alleen aan de kant van de consument, ook het bedrijfsleven moet recht worden gedaan.

Ik heb geschetst hoe dynamisch de omgeving is.

Hoe snel de ontwikkelingen en de innovaties gaan.

Onderzoek blijft nodig naar de mogelijk verslavende werking van games als dit – kansspelen volgens de wet of niet.

Dat toon je niet aan met een eenmalig rapport.

Wetenschap en toezicht is geen *eenmalige* interactie.

Kansspelautoriteit

Nee, de interactie moet over langere tijd plaatsvinden, permanent én intensief zijn. Pas dan kan je echt harde conclusies trekken, bouw je inzichten verder uit en kan je weer inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Juist in een dynamische omgeving hebben we wetenschap nodig. Als een oog in de storm.

Ik onderschrijf de doelen van de Wetenschapsagenda Toezicht dan ook volledig. De Kansspelautoriteit investeert zelf in wetenschappelijke inzichten, doet zelf onderzoek maar zoekt ook uitdrukkelijk de verbinding en samenwerking met de wetenschap. Met u!

Dank u voor uw aandacht.